

Bilimsel Makalelerde Yasal Sorumluluklar

İ. Hamit HANCI

FSEK:Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu

Bilimsel bir araştırmanın tamamlanması ancak yayımlanması ile gerçekleşir.

Böylece araştırmayla elde edilen sonuçlar bilim dünyasına sunulur ve paylaşılır.Bu nedenle makalenin yayımlanması süreci önemli bir aşamadır.Bu süreçte araştırmacının iki temel sorumluluğu vardır.Bunlardan birincisi makaleyi uygun yapıda hazırlayarak bilginin açık,anlaşılır ve yalın bir biçimde aktarılmasını sağlamak, ikincisi ise hukuki açıdan belli ilkeleri göz önünde bulundurmadır.

İyi bir araştırma makalesi yazmak,o araştırmayı yapmak kadar önemlidir..

Bilimsel dergiler genellikle belli konu alanlarına yönelik yazıları kabul ettiğinden,çalışmanın konusuyla ilgili bir derginin seçimi önemlidir.Ayrıca başvuru sırasında seçilen derginin yayın kurallarına da uyulması gerekir.Sonuçta,makalenin olduğu gibi basıma kabul edileceği,önerilen birtakım değişiklikler yapıldıktan sonra kabul edileceği ya da reddedilebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Makale reddedildiği takdirde üzerinde yeniden çalışıldıktan sonra başka bir dergiye gönderilebilir.

Makalenin Yazarları

Araştırmayı bir ya da birden fazla kişi yapmış olabilir.Eğer araştırma birden fazla kişi tarafından yapılmışsa ,bunların makale yazarı olarak adları,katkı payındaki önceliklerine göre sıralanmalıdır.Uluslararası Tıp Dergileri Editörler Kurulu , yazar olabilmenin ölçütlerini araştırmanın planlanmasına,verilerin incelenmesine ve yorumlanmasına,makalenin kaleme alınmasına ve son biçimin gözden geçirilmesine katılım olarak belirtmektedir.Yukarıdaki katkılardan birini sağlamaksızın,yalnızca araştırmanın yapıldığı birimin sorumlusu

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI
Ankara Ü. Tıp Fak. Adli Tıp A.B.D. - ANKARA

olmak,maddi kaynak sağlamak,verilerin toplanmasına yardım etmek ve istatistiksel değerlendirmeler yapmak ise yazar olmaya yetmeyen katkılar olarak değerlendirilmiştir.

Yazar olmaya yetmeyen katkılar yapan birey ve kuruluşlara, makalenin sonunda yer verilen “yazar notları”nda teşekkür edilmelidir.

Fikir ve sanat eserlerinin gelişimi, eser üzerindeki hakların himayesi ile yakından ilgilidir. Eserden doğan hakların himayesi özgün eser yaratılmasını teşvik eder ve yaratıcısına gerekli manevi ve ekonomik orta-mı sağlar. Fikir ve sanat eserlerinin ülke sınırları ötesinde de yayılma özellikleri vardır. Ulusal kanunlar, fikir ve sanat eserlerinin sahiplerini sadece ülke içindeki davranışlara ve idari makamların keyfi davranışlarına karşı koruyabilmektedir. Oysa teknolojik ve sosyal alandaki gelişmeler ve özellikle haberleşme ve ulaştırma araçlarının büyük hızla gelişmesi, bu korumanın ülke dışında da gerçekleştirilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır.

Etkili bir koruma sağlanabilmesi için 11 ülke tarafından ilk önce 1883 yılında sınai hakların uluslar arası himayesi için Paris Birliği Konvansiyonu kabul edilmiş, fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklar için de 1886 tarihinde “Edebi ve Artistik Eserlerin Himayesi için Bern Sözleşmesi “ imzalanmıştır.Bu sözleşme fikir ve sanat eserlerinin korunması ile ilgili ilk uluslar arası metindir.

Bern Sözleşmesinin amacı bütün üye devletler için yeknesak fikri hukuk kuralları koymaktan ziyade, eser sahibinin haklarını gerek kendi ülkesinde gerek-se üye ülkelerde etkili biçimde korumaktır.

Sözleşme kabulünden bu yana,1896 yılında Paris’te,1908 yılında Berlin’de, 1928 yılında Roma’da, 1948 yılında Brüksel’de, 1967 yılında Stockholm’de ve nihayet 1971 ve 1979 yıllarında Paris’te olmak üzere, müteaddit revizyon ve değişikliklere uğramıştır.

Türkiye ise 1951 yılında, Bern Sözleşmesinin 1948 tarihinde Brük-sel’de değiştirilen metnine katılmıştır.

Fikri Hukukla ilgili uluslararası anlaşmalardan biri de komşu hakların korunması ile ilgili 26.10.1961 tarihinde Roma’da imzalanan Roma Anlaşmasıdır.Türkiye bu anlaşmaya, 12.07.1995 tarihi itibarıyla taraf olmuştur.

Fikir ve Sanat Eseri Kavramı ve Eser Türleri

Arapça bir sözcük olan “eser”in sözlükteki ve günlük hayattaki Türkçe karşılıklarını “iz”, “işaret”, ‘belirti’ ve ‘im” gibi sözcükler oluştur-maktadır. Eserin hukuktaki tanımı ise FSEK m. 1 /B’ nın a bendinde yapılmaya çalışılmıştır.Buna göre;”eser, sahibinin hususiyetini

taşıyan ve ilim ve edebiyat,musiki,güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini” ifade eder. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi, fikir ve sanat eserleri hukukunun himaye konusu, sa-nat,bilim ve edebiyat alanında özellik taşıyan yaratmalardır.

Eser kavramı için herkesçe kabul edilebilecek genel kıstaslara ihtiyaç vardır.Nitekim FSEK de eser için bazı kıstaslar öngörmüştür.Eserin tanımını yapmak güç olmakla birlikte eseri,kişinin duygu ve düşünceleri aracılığıyla yaratıcı bir faaliyet sonucu meydana getirdiği,hukuki bakımdan değer ifade eden ve toplumun kültürünü zenginleştiren ürün-ler olarak tanımlayabiliriz.

5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU

Fikir ve Sanat Eserleri

A) Tarif

MADDE 1- Bu kanuna göre eser; sahibinin hususiyetini taşıyan ve aşağıdaki hükümler uyarınca ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanat veya sinema eserleri sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulüdür.

B-(Ek:21.2.2001-4630/2)

Bu kanunda geçen tanımlardan ;

- Eser:Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat,musiki,güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini;
- (Değişik:3.3.2004-5101/28.md.) Eser sahibi: Eseri meydana getiren (.....)* kişiyi;
- İşleme eser:Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat mahsullerini;
- Derleme eser: Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla,ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eseri;

İLİM VE EDEBİYAT ESERLERİ

MADDE 2 İlim ve edebiyat eserleri şunlardır:

- Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her bilim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları,
- (Değişik: 2936-1.11.1983) Her nevi rakıslar, yazılı koreografi eserleri, pandomimalar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri.
- Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri.

Arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar.

FSEK'in 1/B maddesinde öngörülen tanım dikkate alındığında bir fikir ve sanat ürününün eser olarak nitelendirilebilmesi için iki unsuru haiz olması gerekir.Bunlardan ilki, fikir ve sanat ürününün “sahibinin hususiyetini taşıması”, ikincisi ise ‘kanunda sayılan eser kategorilerinden birine dahil olması’dır.

FSEK’te “sahibinin hususiyetini taşımak” ifadesi , “özgün olma” veya “yaratıcı özellik taşıma” olarak adlandırılmaktadır

Fikri çaba gözle görülebilir,elle tutul-abilir,kulakla duyulabilir,kısaca algılanabilir olmalıdır.

FSEK,eser türlerini 2,3,4 ve 5. maddelerinde “ilim ve edebiyat eser-leri”, “musiki eserleri”, “güzel sanat eserleri” ve “sinema eserleri” olmak üzere 4 ayrı ana başlık altında tanzim

etmiştir. Bunlara ilave olarak 6. maddede “işlenmeler ve derlemeler” kenar başlığı altında işlenme eserlere yer verilmiştir.

İlim ve edebiyat eserleri Kanunun 2’inci maddesinde 3 bent halinde düzenlenmiş olup, kapsam olarak en geniş eser grubunu oluşturmaktadır. Birinci bentte; “dil ve yazı ile ifade olunan eserler”e ve “bilgisayar programları”na, ikinci bentte; “sözlü olmayan sahne eserlerine”, üçüncü bentte ise; “bedii vasfı bulunmayan bilimsel ve teknik resim, fotoğraf eserleri, haritalar, kroki ve benzeri eserler” e yer verilmiştir. Herhangi bir şekilde dil ile ifade edilen eserlerin yayınında danslar, pandomimalar, sözsüz sahne eserleri, teknik ve bilimsel nitelikte fotoğraf eserleri, harita, plan ve projeler, krokiler, coğrafya ve mimarlığa ait maketler ve benzerleri aynı ana grup altında toplanmıştır.

Dil ve yazı ile ifade olunan eserler geniş bir fikir alanını kapsarlar. Bu eserler, hikaye, roman, şiir, tiyatro oyunlarını kapsadığı gibi, bilimsel konferansları, monografileri, siyasi nutukları, eğlendirici sohbet tarzında konuşmaları, çocuk hikayelerini ve benzerlerini kapsar. Bu tür fikir ve sanat ürünlerinin ilim ve edebiyat eseri sayılabilmesi için, onların mutlaka yazı ile tespit edilmiş olmaları gerekmez. Bu araç veya olanak yazı, çizgi, rakam, formül veya söz olabilir. Örneğin şifahen söylenmiş bir şiir, kamuya sunulduğu andan itibaren eser olarak korunur. Yine dil ve yazı ile ifade olunan eserlerde konunun mutlaka bilimsel veya edebi olması da şart değildir. Siyasal, sosyal ve dinsel düşünce ve fikirler de, ilim ve edebiyat eseri sayılırlar. Yine kullanılan dilin yabancı veya ölü bir dil oluşu da önem taşımaz.

Bilimsel eserlerde ise, konu ve muhtevanın dil ile ifade olunan diğer eserler kadar yaratıcılık veya bağımsızlık taşıması çoğu zaman söz konusu değildir. Bu nedenle bu tür eserlerde daha çok bilimsel tasniflerin ve ifade şeklinin orijinalliği yeterli olacaktır.

FSEK’in 2. maddesinin 3. bendinde; “bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri” ilim ve edebiyat eserlerinin son alt grubu olarak düzenlenmiştir. Maddede sayılan eser türleri sınırlandırıcı olup, bunları kıyas yoluyla genişletmek mümkün değildir.

Bu tür eserlerde estetik nitelik önem taşımaz; şayet estetik nitelikleri de varsa sadece ilim ve edebiyat eseri olarak değil ayrıca güzel sanat eseri olarak da korunurlar. Bu kategoriye giren eserlerin amacı belirli bir bilimsel veya teknik konuyu yüzey ya da cisim halinde canlandırarak öğretmek yahut açıklamaktır. Bu nedenle bu amaca hizmet etmeyen, öğretici niteliği bulunmayan reklam ve propaganda afişleri, ilanlar, vakit geçirmeye yarayan çeşitli alet ve oyunlar, katalog ve fiyat listesindeki resimler korunmazlar.

Bilimsel ve teknik nitelikteki fotoğraf ve resimlerin eser sayılabilmesi için, bunların da sahiplerinin hususiyetini taşımaları gerekir. Burada da hususiyet muhtevada veya şekilde olabilir, ancak bu kategoride özellik daha çok muhtevada belirmektedir.

İşlenme Eser Kavramı

FSEK, ilim ve edebiyat eserleri, musiki eserleri, güzel sanat eserleri, sinema eserlerinin yanında bir de anılan bu eserlerden faydalanmak suretiyle oluşturulan bu nedenle de bağımsız bir eser grubu olarak nitelendirilemeyecek bir eser türü olan işlenme eserleri 6. maddede düzenlemiştir.

FSEK'ın 4630 sayılı kanun ile değişik 1/B hükmünün c bendine göre; işlenme eser, "diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat eserlerini ifade eder".

FSEK

C) İŞLENMELER

MADDE 6- Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve aşağıda başlıcaları yazılı fikir ve sanat mahsulleri işlenmelidir.

1. Tercümeleler;
2. Roman, hikaye, şiir ve tiyatro piyesi gibi eserlerden birinin bu sayılan nevelerden bir başkasına çevrilmesi.
3. Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin film haline sokulması veya filme alınmaya ve radyo ve televizyon ile yayına müsait bir şekilde sokulması;
4. Musiki aranjman ve tertipleri;
5. Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması;
6. Bir eser sahibinin bütün veya aynı cinsten olan eserlerinin külliyat haline konulması;
7. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde seçme ve toplama eserler tertibi;
8. Henüz yayımlanmamış olan bir eserin ilmi araştırma ve çalışma neticesinde yayımlanmaya elverişli hale getirilmesi (ilmi bir araştırma ve çalışma mahsulü olmayan alelade transkripsiyonlarla faksimileler, bundan müstesnadır.);
9. Başkasına ait bir eserin izah veya şerhi yahut kısaltılması,
10. Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması;
11. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan veri tabanları (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan veri ve materyalin korunması için genişletilemez).

İşleyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

Anılan maddeye göre; "istifade edilen eserin sahibinin haklarına zarar getirmemek şartıyla oluşturulan ve işleyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır".

Kanun işlenme eser kavramının tanımından başka m.1/B'nin d bendiyle "derleme eser" kavramını da tarif etmiştir. Buna göre; "derleme eser, özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı olan eseri ifade eder". Derlemeler de işlenme eserler arasında yer alan fikri ürünlerdir.

-İşlenme eserlerde, bir yararlanılan asıl eser, bir de işlenme eser mevcuttur. Bu unsur gereğince, oluşturulacak bir işlenme eserin, mevcut bir eserden yararlanılarak ve asıl esere

sadık kalınarak meydana getirilmesi gerekir.Zira bir eserin işlenmesinde amaç bağımsız bir eser yaratmak değil, fakat mevcut bir eseri başka bir biçime dönüştürerek ifade etmektir ve işleme eser müstakil bir eser değildir.

İşleme eserin aslı esere bağlı olarak meydana getirilmesi yeterli değildir.Zira FSEK'in anılan hükümlerine göre işleme eserin, işleyenin hususiyetlerini de taşıması gereklidir. Bu unsura göre, bir eserin işlenmesi suretiyle yeni bir eser yaratılması, bu işi yapanın hususiyetini taşıyan fikri bir ürünün, bir "yaratma"nın ortaya çıkmasına bağlıdır.

FSEK m.6'nin son fıkrasına 4630 sayılı Kanunla "istifade edilen eser sahibinin haklarına zarar getirmemek" unsuru da eklenmiş ve bu unsur da bir şart olarak ifade edilmiştir.

.Eğer işleyen, işlediği eserin sahibine zarar vermişse bunun yaptırımı hukuki ve cezai sorumluluktur,yoksa asıl eserin sahibinin haklarına zarar verme eserin işleme sayılmamasını gerektirmez.

Ancak asıl eserin kendi grubunda yer alan başka bir eser formuna sokulması halinde işleme eserden söz edilebilir.

Bir fikri ürünün işleme eser sayılması için asıl eser sahibinin izni, gerekli değildir;" herkes bir hikayeyi ro-mana dönüştürebilir veya bir fotoğraftan yaralanarak bir tablo oluşturabilir,bir romanı yazarının izni olmadan asıl eserin dili olan İngilizceden Türkçeye çevirebilir. Bu durumda bir pasif işleme söz konudur. Asıl eser sahibinin iznini gerektiren işlenmenin oluşması değil, işlenmenin ekonomik olarak değerlendirilmesi, yani çoğaltılması ve ticaret mevkiine sokulmasıdır.Bu durumda ise bir aktif işleme söz konusudur. Aktif işleme halinde,asıl eser sahibinin izninin alınmış olması gerekir.Aksi takdirde asıl eser sahibi FSEK. m.68,69 ve 70'e göre;tecavüzün menî,tecavüzün ref'i ve tazminat davaları açabileceği gibi 72.maddeye göre ceza davası da açabilir.

Kanun koyucu,bu hükümlerle, münferit çalışmalarının bir araya getirilmesindeki seçme ve tertibe esas teşkil eden yaratıcı faaliyete "işlenmelere"tanıdığı himayeyi bahşetmiştir.Bu nedenle seçme ve toplama(derleme) eser, bu eseri teşkil eden tek tek eserden bağımsız ve yeni bir eser olarak kabul edilir.

Ancak gelişigüzel,sadece şematik bağlar ve rutin bir faaliyet dahilinde bir araya getirilen eserler işleme, eser sayılmazlar. Bu nedenle FSEK rn.6/f.2/b.7'de belirtilen bir işleme eserin varlığı için gerekli olan hususiyetin ölçüsünü geniş tutmamak gerekir.

Bir eserin kısaltılması ise, asıl eser sahibinin öne sürdüğü görüş ve düşüncelerin asıl eserdekinden farklı bir ifade ile, daha kısa ve toplu bir tarzda ifade edilmesidir.Kısaltmanın

işlenme eser sayılabilmesi için bu işlenmenin ,kısaltmayı yapanın hususiyetini taşıması gerekir.

FSEK m.70/1'e göre;"manevi hakları haleldar edilen kişi,uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat ödenmesi için dava açabilir..“

Eser sahibinin ve işlenme eser sahibinin manevi haklarına tecavüz halinde işlenen suçlar FSEK m.71'de belirtilmiştir.Bu suçlar sadece kast ile işlenebilmektedir.bu nedenle de söz konusu suçların taksirli biçimi bulunmamaktadır.Kasıt,failin ,71.maddenin suç saydığı fiili bilmesi ve onu isteme iradesidir.

FSEK m.71'de düzenlenen suçlar şunlardır:

1. Alenilemiş olsun veya olmasın,eser sahibi veya halefinin yazılı izni olmadan bir eserin umuma arz edilmesi veya yayımlanması suçtur.(FSEK m.71/1)
2. Sahip veya halefinin yazılı izni olmadan,bir esere veya çoğaltılmış nüshalarına ad koymak da suçtur (FSEK m71 /2).
3. Başkasının eserini kendi eseri veya kendisinin eserini başkasının eseri olarak gösteren veya 15'inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı hareket etmek (FSEK m.71/3).
4. 32,33,34,35,36,37,39 ve 40'ıncı maddelerdeki hallerde kaynak göstermemek veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak göstermek(FSEKm.71/4)
5. Eser Sahibinin yazılı izni olmaksızın bir eseri değiştirmek (FSEK m.71/4).

Yukarda belirtilen suçların cezaları FSEK m.71 /son'da belirtilmiştir. Buna göre; Kişiler hakkında dört yıldan altı yıla kadar hapis ve elli milyar liradan yüzelli milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Eser sahibinin ve işlenme eser sahibinin mali haklarına tecavüz halinde işlenen suçlar FSEK m.72'de belirtilmiştir.Bu suçlar sadece kast ile işlenebilmektedir. Bu nedenle de söz konusu suçların taksirli biçimi bulunmamaktadır.Ancak Kanunun suç saydığı fiillerin taksirle işlenmesi halinde her halde hukuki sorumluluk doğar.Kasıt,failin, 71.maddenin suç saydığı fiili bilmesi ve onu isteme iradesidir. Diğer taraf-tan mali hakların korunma süreleri 72.madde de öngörülen suçların ön şartını oluşturmaktadır. Söz konusu suçların cezalandırılabilmesi için, kanunun suç saydığı fiillerin belirtilen bu süreler içinde işlenmesi gerekmektedir.

Kanunun koyduğu koruma süreleri dışında, fikir ve sanat eserlerinden iktisaben yararlanma herkesin hakkıdır.Suçun işlene-bilmesi için, hak sahibinin rızasının yokluğu gerekir.Hak sahibinin “yazılı izni“ halinde suç oluşmaz.

FSEK m.72'de düzenlenen suçlar şunlardır:

1. Hak sahibinin yazılı iznini almaksızın bu Kanuna aykırı olarak kasten bir eseri herhangi bir şekilde işlemek (FSEK in. 72/1):
2. Hak sahibinin yazılı izni almaksızın bu Kanuna aykırı olarak kasten bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltmak (FSEK m. 72/2).
Anılan hüküm bağımsız eserler için söz konusu olduğu gibi işlenme esenler de “eser” sayıldıkları için de geçerlidir.Bu nedenle işlenme eser sahibinin veya halefinin yazılı iznini almaksızın kasten işlenme eseri çoğaltmak anılan hüküm gereğince suçtur.
3. Hak sahibinin yazılı iznini almaksızın bu Kanuna aykırı olarak kasten bir eser veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satmak veya satışa veya tedavüle arz etmek(FSEK m.72/3).
4. Bir eseri temsil eden veya topluma açık yerlerde göstermek ,bu gösterimi düzenlemeye veya dijital iletim de dahil olmak üzere bir nevi işaret,ses ve/veya görüntülü iletime yarayan araçlarla yaymak veya yayıma aracılık etmek(FSEK m. 72/4).
FSEK,bir eseri yaymak (FSEK m.23),temsil etmek (FSEK m24) ve işaret ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletim hakkını (FSEK m.25) münhasıran sadece eser sahibine münhasır kıldığından,bağımsız bir eser veya bir işlenme eseri hak sahibinin yazılı rızasını almaksızın kasten

temsil etmeyi veya topluma açık yerlerde göstermeyi, bu göstermeyi düzenlemeyi veya dijital iletişim de dalil olmak üzere her nevi işaret, ses ve/veya görüntülü iletişime yarayan araçlarla yayılması veya yayımına aracılık edilmesini suç saymıştır.

5. Bir eseri kiralamak veya kamuya ödünç vermek (FSEK m.72/5)
6. Hak sahibinin yazılı izni almaksızın bu Kanuna aykırı olarak kasten, yapılan nüshaları yasal veya yasal olmayan yollardan ülkeye sokmak ve her ne şekilde olursa olsun ticaret konusu yapmak ve kullanmak (FSEK.m.72/4). İthal etmek bir fikir ve sanat eserini yurda sokmaktır. Fikir ve sanat eserinin bu arada bir işleme eserini yurda sokulmasıyla birlikte bir suç oluşur.

Yukarıda belirtilen suçları işleyen kişiler hakkında dört yıldan altı yıla kadar hapis ve elli milyar liradan yüzelli milyar liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir. (FSEK m.72/VII).

FSEK m.73'e göre;

- a. "Kasten, bir kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icabettiği bir eserin nüshalarını satışa çıkaran veya bunlar-dan umumi yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadı ile yahut kar temini için diğer herhangi bir suretle faydalanmak" suç sayılmıştır (m.73/1).
- b. "Kasten, bu kanun hükümlerine aykırı olarak satışa çıkarıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını başkalarına satan veya umumi yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadı ile yahut kar temini için diğer herhangi bir suretle faydalanmak" suç sayılmıştır. (m.73/2).
Bu bent kapsamında olmak üzere bir işleme eserin FSEKT hükümlerine aykırı olarak satışa çıkarılan nüshalarını satmak veya bu nüshaların umumi yerlerde temsil ettirmek veya radyo vb. İletişim araçlarıyla yayımı maksadıyla yahut kar temini amacıyla herhangi bir şekilde faydalanmak suç sayılacaktır.
- c. "Kasten mevcut olmadığını veya üzerinde tasarruf salahiyeti bulunmadığını bildiği veya bilmesi icap ettiği mali hakkı veya ruhsatı başkasına devreden veya veren yahut rehin eden veyahut herhangi bir tasarru-fur konusu yapan" kişiler suç işlemiş sayılmaktadırlar. (73/3)
- d. "Kasten, bu kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını ticari amaçla elinde bulundurmak" suçtur. (m.73/5) -
- e. "Kasten, yegane amacı bir bilgisayar programını korumak için uygulanan bir teknik aygıtın geçersiz kılınmasına veya izinsiz kaldırılmasına yarayan herhangi bir teknik aracı ticari amaç içinde elinde bulunduran veya dağıtan" bu suçta işlemiş olur. (m.73/6).

FSEK m.71,72 ve 73'üncü maddelerde belirtilen suçlarda koğuşturma şikayete bağlıdır. Hakkı tecavüze uğrayan kimse şikayete yetkilidir (FSEK in. 75/2). İhlal edilen mali ve manevi hak türüne göre, hukuk davalarını açmaya yetili olanlar, ceza davası için de şikayette bulunabilirler.

Ayrıca FSEK m.32,34,35,36,37,39 ve 40'ıncı maddelere göre yapılan iktibaslarda, FSEK.m.35'e göre kaynak göstermeme veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak gösterme suçları sebebiyle Milli Eğitim ve Kültür bakanlıklarıyla tecavüz edenin veya tecavüze uğrayanın mensup olduğu meslek birliği de şikayette bulunabilir (FSEK m.75/2.b.1). basın iktibaslarında FSEK m.36'ya göre kaynak gösterme mükellefiyetine aykırılık halinde şikayet yetkili, Kültür Bakanlığı ile Basın-Yayın Genel müdürlüğüne ve Türk basını temsil eden kurumlara ait olacaktır (FSEK m.75/3.b.2).

Ceza davasının fiilin icrasından itibaren 1 yıl içerisinde açılması gerekir. FSEK'in kapsamına giren suçlara ilişkin işler CMUK m.423 anlamında acele işlerdir.

4630 sayılı Kanunun ile FSEK m.76'ya eklenen IV'üncü fıkraya göre; "bu kanun kapsamında açılacak davalarda, mahkeme davacının iddalarının doğruluğu hakkında kuvvetli kanaat oluşturmaya yeter miktar delil sunması halinde, korunmakta olan eserler, fonogramlar, icralar, filmler ve yayınları kullananların bu Kanunda öngörülen izin ve yetkileri aldıklarına dair belgeleri ve/veya tüm yayımlanan eser, fonogram, icra, film ve

yayımların listelerini sunmasını isteyebilir. Belirtilen belge ve/veya listelerin sunulmaması tüm eser, fonogram, icra, film ve yayımların haksız kullanılmakta olduğuna karine teşkil eder”.

FSEK İLGİLİ MADDELERİ

Ç) ALENİLEŞMİŞ VE YAYIMLANMIŞ ESERLER

MADDE 7- Hak sahibinin rızasıyla umuma arz edilen bir eser alenileşmiş sayılır.

Bir eserin aslından çoğaltma ile elde edilen nüshaları hak sahibinin rızasıyla satışa çıkarılma veya dağıtılma yahut diğer bir şekilde ticaret mevkiine konulma suretiyle umuma arz edilirse o eser yayımlanmış sayılır.

5680 sayılı Basın Kanununun (3. maddesinin) 2. fıkrası hükmü mahfuzdur.

ESER SAHİBİ

MADDE 8- Bir eserin sahibi, onu meydana getirendir.

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça, memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken meydana getirdikleri eserlerin mali hak sahipleri bunları çalıştıran veya tayin edenlerdir. Tüzel kişilerin uzuvları hakkında da bu kural uygulanır.

Bir işlenmenin sahibi, asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla, onu işleyendir.

Bir eserin yapımcısı veya yayımlayıcısı, ancak eserin sahibi ile yapacağı sözleşmeye göre mali hakları kullanabilir....

II- ESER SAHİPLERİNİN BİRDEN FAZLA OLUŞU

MADDE 9- Birden fazla kimselerin birlikte vücuda getirdikleri eserin kısımlara ayrılması mümkünse, bunlardan her biri vücuda getirdiği kısmın sahibi sayılır.

Aksi kararlaştırılmıı olmadıkça, eseri birlikte vücuda getirenlerden her biri bütün eserin değiştirilmesi veya yayımlanması için diğerlerinin iştirakine isteyebilir. Diğer taraf muhik bir sebep olmaksızın iştirak etmezse, mahkemece müsaade verilebilir. Aynı hüküm mali hakların kullanılmasında da uygulanır.

III- ESER SAHİPLERİ ARASINDAKİ BİRLİK

MADDE 10- Birden fazla kimsenin iştirakiyle vücuda getirilen eser ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa, eserin sahibi, onu vücuda getirenlerin birliğidir.

Birliğe adi şirket hakkındaki hükümler uygulanır. Eser sahiplerinden biri, birlikte yapılacak bir muameleye muhik bir sebep olmaksızın müsaade etmezse, bu müsaade mahkemece verilebilir. Eser sahiplerinden her biri, birlik menfaatlerine tevavüz edildiği takdirde tek başına hareket edebilir.

Bir eserin vücuda getirilmesinde yapılan teknik hizmetler veya teferruata ait yardımlar, iştirake esas teşkil etmez.

A. ESER SAHİPLİĞİ HAKKINDA KARİNELER

ISAHİBİNİN ADI BELİRTİLEN ESERLERDE

MADDE 11- Yayınlanmış eser nüshalarında veya bir güzel sanat eserinin aslında, o eserin sahibi olarak adını veya bunun yerine tanınmış müstear adını kullanan kimse, aksi sabit oluncaya kadar o eserin sahibi sayılır....

II. SAHİBİNİN ADI BELİRTİLMEYEN ESERLERDE

MADDE 12- Yayınlanmış olan bir eserin sahibi 11. maddede göre belli olmadıkça, yayımlayan ve o da belli değilse çoğaltan eser sahibine ait hak ve salahiyetleri kendi namına kullanabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FİKRİ HAKLAR

MADDE 14- Bir eserin umuma arz edilip edilmemesini, yayımlanma zamanını ve tarzını münhasıran eser sahibi tayin eder. Bütünü veya esaslı bir kısmı alenileşmemiş olan, yahut ana hatları herhangi bir suretle henüz umuma tanıtılmayan bir eserin muhtevası hakkında ancak o eserin sahibi malumat verebilir.

Eserin umuma arz edilmesi veya yayımlanma tarzı, sahibinin şeref ve itibarını düşürecek mahiyette ise eser sahibi, başkasına salahiyet vermiş olsa bile eserin gerek aslının ve gerek işlenmiş şeklinin umuma tanıtılmasını veya yayımlanmasını men edebilir. Bu haktan sözleşme ile vazgeçme hüksümsüzdür. Diğer tarafın tazminat hakkı mahfuzdur.

2. ADIN BELİRTİLMESİ SALAHİYETİ

MADDE 15 Eseri, sahibinin adı veya müstear adı ile yahut adsız olarak, umuma arz etme veya yayımlama hususunda karar vermek salahiyeti münhasıran eser sahibine aittir.

Bir güzel sanat eserinden çoğaltma ile elde edilen kopyalarla bir işlenmenin aslı veya çoğaltılmış nüshaları üzerinde asıl eser sahibinin ad veya alametinin, kararlaştırılan veya adet olan şekilde belirtilmesi ve vücuda getirilen eserin bir kopya veya işlenme olduğunun açıkça gösterilmesi şarttır.

Bir eserin kimin tarafından vücuda getirildiği ihtilafı ise, yahut herhangi bir kimse eserin sahibi olduğunu iddia etmekte ise, hakiki sahibi, hakkının tespitini mahkemeden isteyebilir....

3. ESERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINI MENETMEK

MADDE 16- Eser sahibinin izni olmadıkça eserde veyahut eser sahibinin adında kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz.

Kanunun veya eser sahibinin müsaadesiyle bir eseri işleyen, umuma arz eden, çoğaltan, yayımlayan, temsil eden veya başka bir suretle yayan kimse; işleme, çoğaltma, temsil veya yayım tekniği icabı zarurı görülen değiştirmeleri eser sahibinin hususi bir izni olmaksızın da yapabilir.

Eser sahibi kayıtsız ve şartsız olarak izin vermiş olsa bile şeref veya itibarını yahut eserinin mahiyet ve hususiyetlerini bozan her türlü değıştirmelere muhalefet hakkını muhafaza eder. Bu haktan sözleşme ile vazgeçmek hükümsüzdür.

4. ESER SAHİBİNİN ZİLYED VE MALİKE KARŞI HAKLARI

MADDE 17- Çoğaltma veya işleme hakkının sahibi bu hakların kullanılması için gerekli olan nispete eserden faydalanmayı, aslın zilyedinden talep edebilir. Şu kadar ki, hak sahibi eserin kendisine tevdiini isteyemez....

1-GENEL OLARAK

MADDE 20- (Değişik: 2936-1.11.1983) Henüz alenileşmemiş bir eserden her ne şekilde ve tarzda olursa olsun faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Alenileşmiş bir eserden eser sahibine münhasıran tanınan faydalanma hakkı, bu Kanunda mali hak olarak gösterilenlerden ibarettir. Mali haklar birbirine bağlı değildir. Bunlardan birinin tasarrufu ve kullanılması diğerine tesir etmez....

2. ÇEŞİTLİ

A) İŞLEME HAKKI

MADDE 21- Bir eserden, onu işlemek suretiyle faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

B) ÇOĞALTMA HAKKI

MADDE 22- Bir eserin aslını veya işlenmelerini kısmen ya da tamamen çoğaltma hakkı, münhasıran eser sahibine aittir.

Eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır. Aynı kural, kabartma ve delikli kalıplar hakkında da geçerlidir.

Çoğaltma hakkı, bilgisayar programının geçici çoğaltılmasını gerektirdiği ölçüde, programın yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi ve depolanması fiillerini de kapsar.

C) YAYMA HAKKI

MADDE 23- Bir eseri, onun aslından veya işlenmesinden çoğaltma ile elde edilmiş nüshalarını dağıtmak, kiralamak veya satışa çıkarmak ya da herhangi bir biçimde ticaret konusu yapmak ve bu yoldan faydalanma hakkı yalnızca eser sahibindedir. Yurt dışında çoğaltılmış kopyaların yurt içine getirilmesi durumunda, eseri yayma ve faydalanma hakkı eser sahibindedir. Kendi izni olmadan yapılan nüshaların ithalini yasaklama hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Belirli nüshaların hak sahibinin yayma hakkını kullanması sonucu mülkiyeti devredilerek ülke sınırları içinde ilk satışı ya da dağıtım yapıldıktan sonra bunların yeniden satışı ya da kiralınması biçiminde yayımı, kiralama ve kamuya ödünç verme hakkı saklı kalmak şartıyla, eser sahibine tanınan yayma hakkını ihlal etmez.

Ç) TEMSİL HAKKI

MADDE 24- Bir eserden, onun asıl veya işlenmelerinin doğrudan doğruya yahut işaret, ses veya resim nakline yarayan aletlerle umumi mahallelerde okumak, çalmak, oynamak ve göstermek gibi temsil suretiyle faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Temsilin umuma arz edilmek üzere vuku bulduğu mahalden başka bir yere herhangi bir teknik vasıta ile nakli de eser sahibine aittir...

C) TÜRKÇEYE TERCÜME HUSUSUNDA KORUMA SÜRESİ

MADDE 28- İlk defa Türkçe'den başka bir dilde yayımlanmış olan bir ilim ve edebiyat eseri, yayımlandığı tarihten itibaren 70 yıl içinde eser sahibi veya onun izniyle bir başka kişi tarafından Türkçe çevirisi yapılarak yayımlanmamış ise, 70 yılın geçmesi ile Türkçe'ye çevrilebilir.

B) TAHDİTLER

I- AMME İNTİZAMI MÜLAHAZASIYLA

MADDE 30- Eser sahibine tanınan haklar, eserin ispatı maksadıyla mahkeme ve diğer resmi makamlar huzurunda ve alelittlak zabıta ve ceza işlerinde bir muameleye konu teşkil etmek üzere kullanılmasına mani değildir. Fotoğraflar, umumi emniyet mülahazasıyla veya adli maksatlar için sahibinin rızası alınmaksızın, resmi makamlar veya bunların emriyle başkaları tarafından her şekilde çoğaltılabilir ve yayılabilir.

Eserin herhangi bir suretle ticaret mevkiine konması, temsilini veya diğer şekillerde kullanılmasını men eden yahut müsaade veya kontrole bağlı tutan kamu hukuku hükümleri mahfuzdur.

II- GENEL MENFAAT MÜLAHAZASIYLA

1. MEVZUAT VE İÇTİHATLAR

MADDE 31- Resmen yayımlanan veya ilan olunan kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya herhangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir.

2. NUTUKLAR

MADDE 32- Büyük Millet Meclisinde ve diğer resmi meclis ve kongrelerde, mahkemelerde, umumi toplantılarda söylenen söz ve nutukların, haber ve malumat verme maksadıyla çoğaltılması, umumi mahallerde okunması veya radyo vasıtasıyla ve başka suretle yayımı serbesttir.

Hadisenin mahiyeti ve vaziyetin icabı gerektirmediği hallerde söz ve nutuk sahiplerinin adı zikredilmeyebilir.

Bu söz ve nutukları birinci fıkrada zikredilenden başka bir maksatla çoğaltmak veya diğer bir suretle yaymak eser sahibine aittir.

3. TEMSİL SERBESTİSİ

MADDE 33- Yayımlanmış bir eserin; umumi mahallerde, münhasıran eğitim ve öğretim maksadıyla veya intifa kastı olmaksızın meccanen temsili serbesttir. Aynı kaide safı gelirleri tamamen hayır gayelerine tahsis edilen müsamerele hakkında da uygulanır.

Bununla beraber eser sahibinin ve eserin adını mutad şekilde zikretmek icap eder.

1. EĞİTİM VE ÖĞRETİM İÇİN SEÇME VE TOPLAMA ESERLER

Madde 34- (Değişik birinci fıkrası: 7.6.1995-4110/13) Yayınlanmış müzik, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenilemiş güzel sanat eserlerinden, mak-sadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde iktibaslar yapılmak suretiyle, hal ve vaziyetinden eğitim ve öğretim gayesine tahsis edildiği anlaşılan seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi serbesttir. 2'nci maddenin üçüncü bendinde ve 4'üncü maddenin birinci fıkrasının birinci ve beşinci bentlerinde gösterilen nevden eserler, ancak seçme ve toplama eserinin münderecatını aydınlatmak üzere iktibas edilebilir. Ancak bu serbestlik, hak sahibinin meşru menfa-atlerine haklı bir sebep olmadan zarar verir veya eserden normal yararlanma ile çelişir şekilde kullanılamaz.

Münhasıran okullara mahsus olarak hazırlanan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onanan (okul-radyo) yayımları için de birinci fıkrası hükümleri uygulanır.

(Değişik: 21.2.2001-4630/18) Yayınlanmış müzik, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenilemiş güzel sanat eserlerinden, iktibaslar yapılmak suretiyle eğitim ve öğretim gayesi dışında seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi ancak eser sahibinin izniyle mümkündür.

Bütün bu hallerde eser ve eser sahibinin adı mutlak şekilde zikredilmek icap eder.

Cereke (4110 s.K.): 34'üncü maddenin birinci fıkrasına eklenen cümle ile, eserden eğitim ve öğretim amacıyla alıntı yapılmasının serbest bırakılmasının, eserin normal kullanımını ve yazarın haklarını ihlal etmemesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Cereke (4630-Komisyon): 5846 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin (7) numaralı bendi uyarınca, belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde oluşturulan seçme ve toplama eserler işleme eser olarak kabul edilmektedir. Bu eserleri meydana getirenler de, aynı Kanunun 8 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, asıl eser sahiplerinin haklarına zarar vermemek kaydıyla, vücuda getirdikleri eserler üzerinde eser sahiplerine tanınan haklardan faydalanabilmektedirler.

TBMM Başkanlığı'na sunulan Tasarıda bulunmamakla birlikte, Tasarı Metnine eklenen değişiklik maddesi ile mevcut Kanunun 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen üçüncü fıkraya eklenerek, eğitim ve öğretim gayesi dışında seçme ve toplama eserler meydana getirilirken eser sahibinin izninin alınması şartı getirilmiştir. Bu şekilde, seçme ve toplama eserlerin oluşturulması esnasında asıl eser sahiplerinin haklarının korunması amaçlanmıştır.

Bu düzenleme, Bern Sözleşmesinin 2'nci maddesinin (5) numaralı bendi ile uyumlu olarak gerçekleştirilmiştir.

5. İKTİBAS SERBESTİSİ

MADDE 35- Bir eserden aşağıdaki hallerde iktibas yapılması caizdir:

1. Alenilemiş bir eserin bazı cümle ve fıkralarının müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması;
3. Alenilemiş güzel sanat eserlerinin ve yayınlanmış diğer eserlerin, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla bir ilim eserine konulması;
4. Alenilemiş güzel sanat eserlerinin ilmi konferans veya derslerde, konuyu aydınlatmak için projeksiyon ve buna benzer vasıtalarla gösterilmesi.

İktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir.

6. GAZETE MÜNDERECATI

MADDE 36- Basın Kanununun 15. maddesi hükmü mahfuz kalmak üzere basın veya radyo tarafından umuma yayılmış bulunan günlük havadisler ve haberler serbestçe iktibas olunabilir....

1. ŞAHSEN KULLANMA

MADDE 38- Bütün fikir ve sanat eserlerinin, yayımlanma veya kar amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür. Ancak, bu çoğaltma hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz....

3. KOPYA VE TEŞHİZ

MADDE 40- Umumi yollar, caddeler ve meydanlara, temelli kalmak üzere konulan güzel sanat eserlerini; resim, grafik, fotoğraf ve saire ile çoğaltma, yayma, umumi mahallerde projeksiyonla gösterme, radyo ve benzeri vasıtalarla yayımlama caizdir. Bu salahiyet mimarlık eserlerinde yalnız dış şekle münhasırdır....

Bu hallerde, aksine yerleşmiş adet yoksa, eser sahibinin adının zikrinden vazgeçilebilir.

4. PLAK, VIDEO KASETLERİ VE SES KASETLERİNİN UMUMİ MAHALLERDE KULLANILMASI

MADDE 41- (Değişik: 2936-1.11.1983) Eser sahibinin izniyle, ses, görüntü veya ses ve görüntü tekrarı yarayan vasıtalarla alınmış ve umumi mahallerde temsil edilmek üzere özel işaretlenmiş olan müzik, ilim ve edebiyat eserlerinin umumi mahallerde alınması veya gösterilmesi suretiyle temsili mümkündür. Ancak, özel olarak işaretlenmemiş plak, video kaset ve ses kasetlerinden eser sahibinin veya yetkili kıldığı hallerde meslek birliğinin uygun bir bedeli tazminat olarak isteme hakkı saklıdır....

RADYO-TELEVİZYON YAYINLARINDA TELİF HAKKI:

MADDE 43- Radyo-Televizyon yayınlarında kullanılan fikir ve sanat eserlerine telif hakkı ödenir.

Her tür yayınlarda; tanıtım amacıyla kullanılan eserin tümü üzerindeki hakları zedelemeyecek düzeydeki kısa tespitler için eser sahiplerinden izin alınmaz ve herhangi bir ücret ödenmez.

Eserlerin herhangi bir bölümünün söz veya müzik programlarını tanıtmaya, yardımcı dramatik unsur, sinyal, jenerik, geçiş müziği ve benzeri maksatlarla kullanılması kısa tespit sayılır.

3. FİKİR VE SANAT ESERLERİNİN İŞARETLENMESİ

5. Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi

Madde 44-

(Değişik: 3.3.2004-5101/15.md.) Fikri mülkiyet haklarının korunması ve etkin bir şekilde takibinin sağlanması amacıyla, fikir ve sanat eserlerinin tespit edilmesi ve çoğaltılmasına ilişkin materyalleri üreten ve/veya bu materyallerin dolun, çoğaltım ve satışını yapan veya herhangi bir şekilde yayan ve umuma

arz eden yerler, Bakanlık ücret mukabili sertifikalandırılır. Bakanlıkça belirlenen yerler, Bakanlıkça onaylanmış bir yazılım ile Bakanlıkça belirlenecek kriterlere uygun bir donanım bulundurmamak, gerekli alt yapıyı oluşturmak ve gerçekleştirdikleri işlemleri her takvim yılı itibarıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu yerler ve mali hak sahipleri ayrıca, Bakanlıkça gerekli görülecek işaret ve seri numaraları ile uluslararası standartlara uygun kodları, taşıyıcı materyaller üzerinde bulundurmamakla müştereken yükümlüdürler....

5. DEVLETİN FAYDALANMA SALAHİYETİ

MADDE 46- (Değişik: 2936.1.11.1983) Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkça men edilmemiş olan ve umumi kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayımlanmamış veya alenileşmemiş eserler, mali haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel ve sair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerle sarf edileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.

6. KAMUYA MALETME

MADDE 47- Bir kararname ile memleket kültürü için önemli haiz görülen bir eser üzerindeki mali haklardan faydalanma salahiyeti, hak sahiplerine münasip bir bedel ödenmesi suretiyle koruma süresinin bitiminden önce kamuya mal edilebilir....

HUKUK VE CEZA DAVALARI

A. HUKUK DAVALARI

I- TECAVÜZÜN REF'İ DAVASI

1. Genel olarak

MADDE 66- Manevi ve mali hakları tecavüze uğrayan kimse tecavüz edene karşı tecavüzün ref'ini dava edebilir.

Tecavüz, hizmetlerini ifa ettikleri sırada bir işletmenin temsilcisi veya müstahdemleri tarafından yapılmışsa işletme sahibi hakkında da dava açılabilir.

Tecavüz edenin veya ikinci fıkrada yazılı kimselerin kusuru şart değildir.

Mahkeme, eser sahibinin manevi ve mali haklarını, tecavüzün şümulünü, kusurun olup olmadığını, varsa ağırlığını ve tecavüzün ref'i halinde tecavüz edenin dıkar olması muhtemel zararları takdir ederek halin icabına göre tecavüzün ref'i için lüzumlu göreceği tedbirlerin tatbikine karar verir.

Eser sahibi, ikamet ettiği yerde de tecavüzün ref'i ve men davası açılabilir.

2. Manevi haklara tecavüz halinde

MADDE 67- Henüz alenileşmemiş bir eser, sahibinin rızası olmaksızın veya arzusuna aykırı olarak umuma arz edildiği takdirde tecavüzün ref'i davası, ancak umuma arz keyfiyetinin çoğaltılmış nüshaların yayımlanması suretiyle vaki olması halinde açılabilir. Aynı hüküm esere, sahibinin arzusuna aykırı olarak adının konulduğu hallerde de caridir.

Eser üzerinde sahibinin adı hiç konulmamış veya yanlış konulmuş yahut konulan ad iltibasa meydan verecek mahiyette olup da eser sahibi 15 inci maddede zikredilen tespit davasından başka tecavüzün ref'ini talep etmişse, tecavüz eden gerek aslına, gerek tedavülde bulunan çoğaltılmış nüshalar üzerine eser sahibinin adını derç etmeye mecburdur. Masrafı tecavüz edene ait olmak üzere, hükmün en fazla 3 gazetede ilanı talep edilebilir.

32, 33, 34, 35, 36, 39 ve 40 ıncı maddelerde sayılan hallerde yanlış veya kifayetsiz kaynak tasrih edilmiş veyahut hiç kaynak gösterilmemişse, ikinci fıkraya hükmü uygulanır.

Eser haksız olarak değiştirilmiş ise hak sahibi aşağıdaki taleplerde bulunabilir.

1. Eser sahibi, eserin değiştirilmiş şekilde çoğaltılmasının, yayım ve temsilinin, radyo ile yayımının men edilmesini ve tecavüz edenin, tedavülde bulunan çoğaltılmış nüshalarındaki değişiklikleri düzeltmesini veya bunların eski haline getirilmesini talep edebilir. Değişiklik, eserin, gazete, dergi veya radyo ile yayımı sırasında yapılmışsa, eser sahibi, masrafı tecavüz edene ait olmak üzere, eseri değiştirilmiş şekilde yayımlanmış olan bütün gazete dergi ve radyo idarelerinden değişikliğin ilan yolu ile düzeltilmesini talep edebilir.
2. Güzel sanat eserlerinde eser sahibi asıldaki değişikliğin kendisi tarafından yapılmadığını veya eserdeki adının kaldırılmasını yahut değiştirilmesini talep edebilir. Eski halin iadesi mümkün ise değişikliğin izalesi ammenin veya malikin menfaatlerini esaslı surette haleldar etmiyorsa eser sahibi eseri eski hale getirebilir.
3. Mali haklara tecavüz halinde

MADDE 68- Eser, hak sahibinin izni olmadan, çevrilmiş, sözleşme dışı veya sözleşmede belirtilen sayıdan fazla basılmış, diğer bir biçimde işlenmiş ya da radyo ve televizyon ile yayımlanmış, temsil edilmişse; izni alınmamış eser sahibi, rayiç bedel itibarıyla, uğradığı zararın en çok üç katını isteyebilir.

Bir eserden izinsiz çoğaltma yolu ile yarar sağlanıyorsa ve çoğaltılan kopyaları satışa çıkarılmamışsa, eser sahibi; çoğaltılmış kopyaların, çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri araçların imhasını veya maliyet fiyatını aşmamak üzere çoğaltılmış kopyaların ve çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri gereçlerin uygun bir bedel karşılığında kendisine verilmesini ya da sözleşme olması durumunda isteyebileceği miktarın üç kat fazlasını talep edebilir. Bu husus, izinsiz çoğaltma yoluna giden kişinin yasal sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Bir eserin izinsiz çoğaltılan kopyaları satışa çıkarılmışsa veya satış haksız bir tecavüz oluşturuyorsa, eser sahibi tecavüz edenin elinde bulunan nüshalar hakkında ikinci fıkrada yazılı sıklardan birini seçebilir.

Bedel talebinde bulunan kişi, tecavüz edene karşı onunla bir sözleşme yapmış olması halinde haiz olabileceği bütün hak ve yetkileri ileri sürebilir.

II- TECAVÜZÜN MEN'İ DAVASI

MADDE 69- Mali veya manevi haklarında tecavüz tehlikesine maruz kalan eser sahibi muhtemel tecavüzün önlenmesini dava edebilir. Vaki olan tecavüzün devamı veya tekrarı muhtemel görülen hallerde de aynı hüküm caridir.

66 ncı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının hükümleri burada da uygulanır.

III- TAZMİNAT DAVASI

MADDE 70- Manevi hakları haleldar edilen kişi, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat ödenmesi için dava açabilir. Mahkeme, bu para yerine veya bunlara ek olarak başka bir manevi tazminat şekline de hükmedebilir.

Mali hakları haleldar edilen kimse, tecavüz edenin kusuru varsa haksız fiillere müteallik hükümler dairesinde tazminat talep edebilir.

Birinci ve ikinci fıkradaki hallerde, tecavüze uğrayan kimse tazminattan başka temin edilen karın kendisine verilmesini de isteyebilir. Bu halde 68 inci madde uyarınca talep edilen bedel indirilir.

B) Ceza davaları

I- SUÇLAR

1. Manevi haklara tecavüz

MADDE 71- (Değişik: 2936 1.11.1983) Bu kanunun hükümlerine aykırı olarak kasten:

1. Alenilemiş olsun veya olmasın, eser sahibi veya halefinin yazılı izni olmadan bir eseri umuma arz eden veya yayımlayan,
2. Sahip veya halefinin yazılı izni olmadan, bir esere veya çoğaltılmış nüshalarına ad koyan,
3. Başkasının eserini kendi eseri veya kendisinin eserini başkasının eseri olarak gösteren veya 15'inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı hareket eden,
4. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39 ve 40 ıncı maddelerindeki hallerde kaynak göstermeyen veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak gösteren, kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

2. Mali haklara tecavüz

MADDE 72- (Değişik: 2936-1.11.1983) Hak sahibinin yazılı izni olmaksızın, bu Kanuna aykırı olarak kasten:

1. Bir eseri herhangi bir şekilde işleyen,
2. Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan,
3. Bir eser veya işlenmelerin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan veya satışa veyahut tedavüle arz eden,
4. Bir eseri veya işlenmelerini temsil veya teşhir eden yahut umumi yerlerde gösteren veya radyo yahut buna benzer vasıtalar ile yayın,
5. Bir eseri veya işlenmelerini kiralyayan,
6. Eser sahibinin izni olmadan yapılan nüshaları ithal eden,

Kişiler hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadara ağır para cezasına hükmolunur.

3. Diğer suçlar

MADDE 73- (Değişik: 2936-1.11.1983) Kasten:

1. Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını satışa çıkaran veya bunlardan umumi yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadı ile yahut kar temini için diğer herhangi bir suretle faydalanan;
2. Bu kanun hükümlerine aykırı olarak satışa çıkarıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını başkalarına satan veya bunlardan umumi yerlerde temsil veya radyo ile yayım maksadıyla veya kar temini için herhangi bir suretle faydalanan;
3. Mevcut olmadığı veya üzerinde tasarruf salahiyeti bulunmadığını bildiği veya bilmesi icap ettiği mali hakkı veya ruhsatı başkasına devreden veya veren yahut rehin eden veyahut herhangi bir tasarrufun konusunu yapan,
4. Kendisine sözleşme veya Kanunla müsaade edilen miktardan fazla nüsha çoğaltan veya çoğalttıran;
5. Bu kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını ticari amaçla elinde bulunduran,
6. Yegane amacı bir bilgisayar programını korumak için uygulanan bir teknik aygıtın geçersiz kılınmasına veya izinsiz ortadan kaldırılmasına yarayan herhangi bir teknik aracı ticari amaç için elinde bulunduran veya dağıtan,

Kişiler hakkında üç aydan üç yıla kadar hapis ve 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

II- FAİL

MADDE 74- 71, 72 ve 73 üncü maddelerde sayılan suçlar, hizmetlerini ifa ettikleri sırada bir işletmenin temsilcisi ya müstahdemleri tarafından işlenmiş ise, suçun işlenmesine mani olmayan işletme sahibi veya müdürü yahut herhangi bir nam ve sıfatla olursa olsun işletmeyi fiilen idare eden kimse de fail gibi cezalandırılır. Cezayı mucip fiil işletme sahibi veya müdürü yahut işletmeyi fiilen idare eden kimse tarafından emredilmiş ise bunlar fail gibi, temsilci veya müstahdem ise, yardımcı gibi cezalandırılır.

Temsil edilmesinin kanuna aykırılığını bildiği bir eserin umuma gösterilmesi için karşılıklı veya karşılıksız olarak bir mahalli tahsis eden veya böyle bir eserin temsilinde vazife veya rol alan kimse, yardımcı olarak cezalandırılır.

Bir tüzelkişinin işleri çevrilirken 71, 72 ve 73 üncü maddelerde sayılan suçlardan biri işlenirse, masraf ve para cezasından tüzelkişi diğer suçlularla birlikte müteselsilen mesuldür.

Ceza kanununun 64, 65, 66 ve 67 nci maddelerinin hükümleri mahfuzdur.

III- KOVUŞTURMA

MADDE 75- 71, 72 ve 73 üncü maddelerde sayılan suçlardan dolayı kovuşturma şikayete bağlıdır.

(Değişik 2. fıkrası: 2936-1.11.1993)

Tecavüze maruz kalan kimseden başka şikayete salahiyetli olanlar şunlardır:

1. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 35 inci madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Milli Eğitim ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları veya tecavüz eden yahut tecavüze maruz kalan kimsenin mensup olduğu meslek birliği;
2. 71 inci maddenin dört numaralı bendinde belirtilen hallerde 36 ncı madde gereğince kaynak gösterme mükellefiyetine aykırı fiiller söz konusu ise, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Basın-Yayın Genel müdürlüğü ve Türk basını temsil eden kurumlar.

Ceza davasının, fiilin icrasından itibaren bir yıl içinde açılması gerekir.

Bu kanunun şümülüne giren suçlara müteallik işler Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 423 üncü maddesine giren acele işlerdendir.

EESER SAHİBİNİN HAKLARINA KOMŞU HAKLAR

MADDE 80- ...

Aşağıda belirtilen hallerde komşu hak sahibinin yazılı izni gerekli değildir.

1. Fikir ve sanat eserlerinin kamu düzeni, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma veya röportaj amacıyla ve kazanç amacı güdülmeksizin icra edilmesi ve kamuya arzı,
2. Fikir ve sanat eserleriyle radyo-televizyon programlarının yayınlanma ve kar amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması,
3. Radyo-televizyon kuruluşlarının kendi olanaklarıyla kendi yayınları için yaptıkları geçici tespitler,
4. Bu Kanunun 30 uncu, 32 nci, 34 üncü, 35 inci, 43 üncü, 46 ncı ve 47 nci maddelerinde belirtilen haller.

Ancak bu uygulama, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

II- FİKRİ HAKLARA TECAVÜZÜN ÖNLENMESİ

MADDE 81- Bir eserin çoğaltılabilmesi için basımevi, yapımevi veya dolun tesisine, eser sahibi veya hak sahibi olduğunun noter tasdikli ve 52 nci maddeye uygun sözleşme veya yetki belgesi ile kanıtlanması gerekir. Eseri çoğaltanlar Maliye Bakanlığında, tasdikli sipariş fişi ve irsaliyesi doldurmak ve bunları fatura ile göstermek zorundadır.

Sürelili olmayan yayınlara, Kültür Bakanlığında alınacak bandrolün yapıştirılması zorunludur. ...

B) Haksız rekabet

I- AD VE ALAMETLER

MADDE 83- Bir eserin ad ve alametleri ile çoğaltılmış nüshaların şekilleri, iltibasa meydan verebilecek surette diğer bir eserde veya çoğaltılmış nüshalarından kullanılamaz.

1 inci fıkra hükmü umumen kullanılan ve ayırt edici bir vasfı bulunmayan ad, alamet ve dış şekiller hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanması kanununun 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölümlerindeki şartların tahakkukuna bağlı değildir.

Basın Kanununun 14 üncü maddesinin mevkute adları hakkındaki hükmü mahfuzdur.

Tecavüz eden tacir olmasa bile, birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete müteallik hükümler uygulanır.

II- İŞARET, RESİM VE SES

MADDE 84- Bir işareti, resmi veya sesi, bunları nakle yarayan bir alet üzerine tespit eden veya ticari maksatlarla haklı olarak çoğaltan yahut yayan kimse, aynı işaretin resmin veya sesin 3 üncü bir kişi tarafından aynı vasıttan faydalanılmak suretiyle çoğaltılmasını veya yayılmasını men edebilir.

Tecavüz eden tacir olmasa bile birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete müteallik hükümler uygulanır.

Eser mahiyetinde olmayan her nevi fotoğraflar, benzeri usullerle tespit edilen resimler ve sinema mahsulleri hakkında da bu madde hükmü uygulanır.

C) Mektuplar

MADDE 85- Eser mahiyetinde olmasa bile, mektup, hatıra ve buna benzer yazılar yazanların ve bunlar ölmüş ise 19 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı kimselerin muvafakati olmadan yayınlanamaz. Meğer ki yazanın ölümünden itibaren on yıl geçmiş bulunsun.

D) Resim ve Portreler

I- GENEL OLARAK

MADDE 86- Eser mahiyetinde olmasalar bile, resim ve portreler tasvir edilenin, tasvir edilen ölmüşse 19 uncu maddenin birinci fıkrasında sayılanların muvafakati olmadan tasvir edilenin ölümünden 10 yıl geçmedikçe, teşhir veya diğer suretlerle umuma arz edilemez.

Birinci fıkradaki muvafakatın alınması:

1. Memleketin siyasi ve içtimai hayatında rol oynayan kimselerin resimleri;
2. Tasvir edilen kimselerin iştirak ettiği geçit resmi veya resmi tören yahut genel toplantıları gösteren resimler;
3. Günlük hadiselerle müteallik resimlerle radyo ve film haberleri;

için şart değildir.

II- İSTİSNALAR

MADDE 87- Aksi kararlaştırılmamış ise, bir kimsenin sipariş üzerine yapılan resim ve portresinden, sipariş veren veya tasvir edilen ve yahut bunların mirasçıları fotoğraf aldırabilir.

Bu hüküm baskı usulü ile yapılan portre ve resimler hakkında cari değildir. Şu kadar ki, bu suretle vücuda getirilen resim ve portrelerin birinci fıkrada sayılanlar için tedariki mümkün olmaz veya nispeten büyük güçlüğü mucip olursa bunların da fotoğrafları aldırılabilir.

II- KANUNUN YÜRÜTÜLMESİNE MEMUR MAKAM

MADDE 91- Bu kanun hükümlerini Bakanlar kurulu yürütür.

İNTERNET VE TELİF HAKLARI

Dijital iletişim çağının en önemli sorunlarından biri de fikri hakların internet ortamında korunmasıdır. Yazılı metinler, müzik dosyaları, resimler, grafikler, videolar ve bilgisayar programları içeren İnternet büyük bir topluluğa hitap etmekte ve dosyalar basitçe ücretsiz olarak kopyalanabilmektedir.

Eser üzerindeki fikri haklar, manevi haklar ve mali haklar olarak iki ana gruba ayrılır. Manevi haklar, eseri kamuya sunma hakkı, eserde sahibinin adını belirleme hakkı ve eserde değişiklik yapılmasını önleme hakkıdır.

Mali haklar ise, sahibine tanınmış eseri iktisaden semerelendirmeye yönelik haklardır. Mali haklar sırasıyla, işleme, çoğaltma, yayma, temsil ve radyo ile yayın yetkilerinden oluşmaktadır.

WEB SAYFASININ ÇOĞALTILMASI

Çoğaltma hakkı FSEK' nde; "eserin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması yada eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan bilinen yada ileride geliştirilecek olan her türlü araca kaydedilmesi..." olarak tanımlanmıştır. Bir web adresine bağlanıldığında, o web sitesinin bir kopyası çıkarılmakta ve kullanıcının bilgisayarına transfer edilmektedir. Burada fikri hukuk anlamında web sayfasının "çoğaltılması" söz konusu olmaktadır. Bir web sayfasına bağlanmak için bazı sınırlamalar getirilebilir. Örneğin, şifre ile girilmesi veya belli bir aıdat yatırılması gerekebilir. Web sayfasına bağlanma koşulları kullanıcı tarafından yerine getirilirse, WEB sitesi sahibi ile aralarında "elektronik sözleşme" oluşur. Bu sözleşmeyi elektronik ortamda oluşturmuş kullanma lisansı olarak nitelendirmek mümkündür. Eğer böyle bir sözleşme kurmaksızın "hak ihlal edici" yollarla sınırlanmış bir WEB sayfasına girilirse çoğaltma hakkının ihlali söz konusu olur.

ESERİN İNTERNET ORTAMINA AKTARILMASI: İŞLEME VE MP3 SORUNU

Bir eserin yaratıcı bir çaba sonucu özelliği olan başka bir esere dönüştürülmesine fikri hukukta işleme denilmektedir. Fiziksel ortamda mevcut bir eserin, bir kitabın veya müzik parçasının sanal ortama aktarılacak üzere sayısal (Digital) biçime dönüştürülmesi işleme anlamına gelir. Bir eserin sayısal biçime dönüştürülerek web sayfasına konulabilmesi için mutlaka eser sahibinden izin alınmalıdır. Aksi halde telif hakkı ihlali ile karşı karşıya kalınır..

Sahibinin rızası dışında dijital çevrim yapılarak fikri eserin ve doküman haline getirilmesi halinde FSEK 66. Maddesi ve devamında düzenlenen hukuk ve ceza davaları söz konusu olur. Eser sahibi, tecavüzün önlenmesi (Men'i), tecavüzün kaldırılması (Ref'i) ve bunlarla birlikte veya ayrıca tazminat davası açma yollarından birini seçebilir. Fiilin internet ortamında işlenmiş olması, fiilin, failin ve zararın belirlenmesi noktalarında bazı güçlükler çıkabilirse de, genel anlamda koruyucu hükümlerin uygulanması açısından herhangi bir özellik taşımamaktadır. Bu nedenle FSEK'nun koruyucu hükümleri internet ortamında gerçekleşen ihاللer için aynen uygulanacaktır.

FSEK anlamında eser niteliğinde olmayan fotoğraf, mektup vs. gibi kişiye özgü unsurların bir başkasına ait WEB sitesine alınabilmesi yine sahibinin iznine bağlıdır. İzin alınmaksızın bu gibi unsurların WEB sitesine konulması, Medeni Kanun ilgili maddelerinde düzenlenen kişilik haklarına haksız saldırı niteliğindedir.

internet yoluyla sanal aleme aktarılan eserler bakımından hak sahibinin yayma hakkının devam ettiğini ve onun izni olmadan dağıtım yapılmayacağını kabul etmek gerekir.

Bir başka web sayfasına yapılan LİNK'ler için bir veri tabanını kullanmadıkça herhangi bir izin söz konusu değildir.

Bir veri tabanı oluşturulduktan sonra o veri tabanı içinde yer alan "bilgi kümeleri" de FSEK 6. Maddesinde ayrıca koruma altına alınmıştır. Bir web sitesi üzerinde yer alan veri tabanından yararlanmak için verilen yetkiye veya izine dayanılarak o veri tabanının tamamı transfer edilemez. Başka bir deyişle, sadece yararlanma hakkına sahip olunan bir veri tabanının tamamından aynen veya benzer veri tabanı oluşturmak da yine bir telif suçu niteliğindedir.

İlgili Mevzuat

TTB HEKİMLİK MESLEK ETİĞİ KURALLARI

Maddel-Bu kuralların amacı, hekimlerin mesleklerinin gereklerini yerine getirirken uymaları zorunlu olan hekimlik meslek etiği kurallarını belirlemektir.

Yayın Etiği:

Madde:44 Hekim, araştırma verilerini değerlendirirken ve yayına hazırlarken bilimsel gerçekleri yansıtmalıdır, Çalışmaya fiilen katılmamış kişilerin adları o yayında yer alamaz. Kaynak göstermeden ve izin almadan başkalarına ait veriler, olgular ve yazılı eserler kullanılamaz.

Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve

Memurları Disiplin Yönetmeliği

MADDE 2. Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının yönetici ve öğretim elemanları ile memur ve diğer personeline ilişkin disiplin soruşturması, görevden uzaklaştırma ve itiraz usulleri ile uygulama şekli bu Yönetmelikte gösterilmiştir.

Disiplin Suçları ve Cezaları

Disiplin Cezaları

MADDE 4. Disiplin cezaları şunlardır:

- Uyarma: Görevde ve davranışta daha dikkatli olunması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir,
- Kınama: Görevde ve davranışta kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir,

.....

- Üniversite öğretim mesleğinden veya kamu görevinden çıkarma: Üniversite öğretim mesleğinden veya kamu görevinden bir daha alınmamak üzere çıkarılmasıdır. Meslekten çıkarma cezasına çarptırılanlar ile kamu görevinden çıkarılma cezası alan öğretim elemanları akademik unvanlarını kullanamazlar.

Üniversite Öğretim Mesleğinden veya Kamu Görevinden Çıkarma

MADDE 11. Aşağıdaki disiplin suçlarından (a) bendinde yer alanları işleyenlere üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası, (b) bendinde yer alanları işleyenlere kamu görevinden çıkarma cezası verilir Kamu görevinden çıkarma cezası alanlar üniversite öğretim mesleğinden de çıkarılmış olurlar.

- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

.....

- Bir başkasının bilimsel eserinin veya çalışmasının tümünü veya bir kısmını kaynak belirtmeden kendi eseri gibi göstermek.

Zaman Aşımı

MADDE 19. Bu Yönetmelikte sayılan disiplin suçu niteliğindeki fiil ve halleri işleyenler hakkında bu fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren;

.....

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına, başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zaman aşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zaman aşımına uğrar.

Ceza Kovuşturması ile Disiplin Kovuşturmasının Bir Arada Yürütülmesi

MADDE 20. Aynı olaydan dolayı yönetici, öğretim elemanı, memur veya diğer görevliler hakkında ceza muhakemesinde kovuşturmaya başlanmış olması, disiplin kovuşturmasını geciktirmez.

Sanın Ceza Kanunu'na göre mahkûm olması veya olmaması halleri, ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel olmaz.

Disiplin soruşturması veya sonuçları, ceza soruşturmasını etkilemez.

Uygulama

MADDE 46. Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Aylıktan kesme cezası, cezanın verilmiş tarihini takip eden aybaşında uygulanır. Verilen Disiplin cezaları sıralı sicil amirine üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası bütün üniversite rektörlüklerine, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Dairesine bildirilir.

ÜNİVERSİTELER YAYIN YÖNETMELİĞİ

MADDE 1. Üniversiteler ile bunlara bağlı birimlerde yapılacak (ders aracı olarak kullanılan kitaplar ve teksirlerle yardımcı ders kitapları ile ilgili) yayınlar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca hazırlanan bu Yönetmeliğe tâbidir. Bunların dışındaki yayınlarla ilgili esaslar Üniversitelerarası Kurulca tespit edilir.

MADDE 2. Her üniversitede bir rektör yardımcısının başkanlığında, üniversite yönetim kurulunun kendi üyeleri arasından belirleyeceği iki öğretim üyesinden oluşan bir yayın komisyonu oluşturulur.

Yayın Komisyonu, üniversite senatosunca saptanan esaslara göre yayınlar açısından gerekli planlamaları yapar, her türlü kararı alır ve uygulamaları izler. Komisyon kararları üniversite yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir.

MADDE 3. Yayın komisyonu, basılmaya hazır olarak gelen eserleri inceleyerek;

a) Nitelik ve eğitim-öğretim ihtiyaçları açısından yayıma uygun olup olmadığı

b) 1. maddedeki kategorilerden hangisine girdiği,

c) Basılma sırası, baskı adedi, maliyet ve satış fiyatları ve ödenecek telif hakları konularında karar verir.

Yayın komisyonu, çalışmalarını açısından öğretim elemanları ile idari personelin hizmetlerinden yararlanır ve gerektiğinde meslek gruplarına göre geçici alt komiteler kurabilir.

MADDE 4. Başka üniversitelerdeki veya üniversite dışındaki kişiler tarafından hazırlanmış ders kitabı niteliğindeki telif veya tercüme eserlerin üniversitelere basılması mümkündür. Bunun için yazarın bu Yönetmelik koşullarına uygun olarak eserinin basılmasını kabul ettiğine ilişkin beyanı ve eserin konusu ile ilgili dersin verildiği bölümün görüşü gözönünde bulundurulur yayın komisyonunun kararı gereklidir.

MADDE 5. Çeviri yayınlar için çevirenin yazardan ve yayın hakkına sahip kişi veya kurumdan yazılı yayım izni alması şarttır. Bu iş için gerekli ücretin üniversite bütçesinden ödenmesine yayın komisyonu karar verir.

MADDE 6. Yayınlanacak eserlerin bilim ve dil bakımından sorumluluğu yazarlara aittir. Eserler, yazarların eserlerinin bu Yönetmeliğin koşullarına uygun olarak basılmasını kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyanları ile birlikte Rektörlük, Dekanlık, Yüksekokul ve Enstitü Müdürlüklerine teslim edilir. Öğretim görevlileri, okutmanlar ile öğretim yardımcıların tek başlarına hazırladıkları eserler çalıştıkları bölümün görüşü ile birlikte sunulur.

MADDE 7. Yayınların birinci baskıları için aşağıdaki tabloda yer alan göstergeler rakamları ile her yıl Bütçe Kanunu'nda belirlenen devlet memurları aylık katsayısının itibarı sayfa adedi ile çarpılması sonucu bulunacak rakam üzerinden telif hakkı olarak ödemedir.

1. Ders kitapları: Telif: 175 Tercüme: 125

2. Yardımcı Ders Kitapları: Telif: 125 Tercüme: 100

3. Teksirler: Telif: 50 Tercüme: 40

Bunlar yabancı dillerden birisi ile yazılmış ise, bu puanlara ikişer puan eklenir.

Ders Kitapları ve teksirlerin sayfa adedi, müfredat programı ve dersin haftalık saat sayısı ile orantılı bir biçimde saptanır. Bu gibi kitap ve teksirlerin bir sınıfta bir saatlik karşılığı 240 sayfa olarak kabul edilir ve 240 sayfadan az olan eserlerde gerçek itibarı sayfaya göre, fazla olan eserlerde sadece 240 sayfaya göre ödeme yapılır.

Basım halindeki eserlerin tüm düzeltme işleri, yayın komisyonunca aksine karar verilmedikçe, yazar ya da çevirici tarafından yapılır.

Eserlerin Maliyet Hesabı

MADDE 8. Kitabın maliyeti, telif hakkı, kâğıt, baskı, cilt vb. masraflardan oluşur. Bulunan toplam miktarın baskı adedine bölünmesi ile bir kitabın maliyeti bulunmuş olur.

Telif Hakkı Hesaplanması

MADDE 9. Eserler için yazar hakkı (telif) olarak verilecek ücretin tespitinde itibari sayfa esas tutulur ve ücret eserin baskı miktarına göre hesap edilir. 200 kelimelik metin bir itibari sayfa sayılır. Eserin itibari sayfa sayısının tespiti şu şekilde yapılır:

a) Önce eserin çeşitli yerlerinden metnin tam olarak dolu 10 sayfa seçilerek kelimeleri sayılır ve toplanır. Bu toplam 10'a bölünerek, eserin dolu bir sayfasında ortalama kaç kelime bulunduğu tespit edilir.

b) Sonra eserin tamamındaki metnin dolu sayfalar sayılır.

Yarım ve yarımından fazla sayfalar tam sayfa kabul edilir. Yarımından az olan sayfalar, hesaba katılmaz. Bibliyografya, fihrist, önsöz ve benzeri sayfaların yazarın fikri çalışmasının sonucu olduğu yayın kurullarınca tespit edildiği takdirde telif ücreti ödenir.

- c) Bundan sonra (a) fıkrasına göre bir sayfada bulunan ortalama kelime sayısı ile (b) fıkrasına göre bulunan dolu sayfa sayısı çarpılarak, eserin metinle dolu sayfalarının kelime sayısı bulunur.
- d) Daha sonra orijinal fotoğraf, harita, grafik, tablo, çizelge ve şekillerin basıldıktan sonraki yüzölçümlerinin santimetre karesinde 2 kelime, resim ve motiflerde 4 kelime bulunduğu varsayılarak eserin bu kısımlarına düşen kelime sayısı hesaplanır.

Çeviri eserlerde ve iktibaslarda bu fıkra uygulanmaz.

Sonunda metinle dolu sayfaların ve diğer kısımların (c) ve (d) fıkralarına göre bulunan eserin toplam kelime sayısı 200'e bölünerek, eserin itibari sayfa sayısı belirlenmiş olur.

Telif ücreti, eserin basım onayının alındığı tarihteki memur maaş katsayısına göre hesaplanır. Telif haklarının _'sine kadarı peşin olarak ödenebilir. Geri kalan miktar eserlerin baskı işi tamamlandıktan sonra verilir. Gerekli durumlarda ödemeler belirlenecek bir plana göre yapılabilir. 7. maddedeki her itibari sayfa için verilen telif hakkı eserin 5000 ve 5000'den aşağı baskıları karşılığıdır. 5000 baskıdan fazla basılacak eserler için telif ücreti itibari sayfa başına % 20 fazlasıyla ödenir.

Yazar adına veya başka bir nedenle fazladan bir miktar basılmaz, bastırılmaz.

MADDE 10. Basılacak eserler için yazar ya da çevirci ile ilgili kuruluş arasında eserlerin baskı ve yayın hakkının ilgili kuruluşa devredildiğine, basım işlerinin bu Yönetmelik hükümleri gereğince yapılmasının kabul edildiğine ilişkin sözleşme düzenlenir ve imza edilir. Bu baskıyı kapsayan baskı sayılarının bitmesi halinde aynen ya da değiştirilerek yapılacak sonraki baskılar için ilgili kuruluşlarla yazar ya da çevirciler arasında bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yeniden anlaşma yapılması gereklidir. Aksi halde yazar ya da çevirci eserin sonraki baskılarının tüm haklarına sahiptir. Birinci baskıdan sonraki baskılarda telif hakkı, 7. maddedeki rakamların 3/5'i olarak ödenir. Birinci baskıyı izleyen veya daha sonraki baskılarda yeni eklenmiş kısımlar için birinci baskı baremi uygulanır.

Eserin ilk baskısı da 5000 adetten aşağı olduğu takdirde, izleyen baskıları 5000 adedi dolduruncaya kadar telif hakkı ödenmez.

Kitapların Satış Bedeli

MADDE 11. Yayınların satış bedeli, 17. maddedeki hükümler saklı kalmak üzere, 8. maddedeki gibi hesaplanan maliyet bedeline % 20 eklenerek bulunur. Bu hesaplamada 1000 kuruşun altındaki kesirler atılır, 1000 kuruşun üstündeki kesirler 20 liraya tamamlanır.

MADDE 12. Kitap ve teksirler için kabul edilecek eserlerin hazırlanmış sunuş şekli ve eserleri ile yine şekle dayanan baskı esaslarını Yayın Komisyonu belirler. Yazarlar eserlerin üniversite veya bağlı kuruluşlarınca basılmasını kabul ettikleri takdirde bu esaslara uymak zorundadırlar.

MADDE 13. Kitap ve teksir şeklinde bastırılan yayınlardan 50 adedi yazara ücretsiz olarak verilir.

MADDE 14. Üniversitelerce yayımlanan her türlü yayından,

- Yükseköğretim Kuruluna 5 adet,
- Yayının ilgili olduğu birimin kütüphanesine 10 adet,
- Birimin bağlı olduğu üniversite kütüphanesine 10 adet,
- Varsa bilim kolu ile ilgili bölüm kütüphanesine 1 adet,
- Tüm üniversitelerdeki konu ile ilgili öğretim elemanlarına 1 adet,
- Türkiye içinde aynı konuda öğretim yapan kuruluş kitaplıklarına 5 adet,
- Atatürkçü düşünce, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkeleri ile ilgili yayınlardan üniversite yönetim kurullarınca karar verilen kişilere birer adet, kuruluşlara yeteri kadar, parasız olarak verilir.

Bu sayılar ile diğer kanun hükümleri gereğince ücretsiz olarak dağıtılacak eser sayıları kararlaştırılan baskı sayısı dışında kabul edilir.

MADDE 15. Üniversite ve bağlı kuruluşlar ders niteliğindeki kitap ve teksirleri özellikle, diğer yayınlarını da olanakları ölçüsünde kendi matbaalarında bastırırlar.

MADDE 16. Üniversite ya da bağlı kuruluşlar, yayınlarını kuracakları satış yerlerinde öğrencilere satabilirler.

Ders kitaplarının kapaklarına bu Yönetmelik'te belirtilen yönetime göre belirlenmiş bulunan fiyatın yazılmış olması gereklidir.

Sağlanan Hasılat:

- Bünyesinde basım ve yayım işleri ile ilgili döner sermaye işletmesi bulunmayan üniversitelerde ve bunlara bağlı kuruluş ve birimlerde üniversite bütçesinin "çeşitli gelirlerine" kaydedilmek üzere en çok bir ay içinde üniversite saymanlık veznesine yatırılır.
- Basım ve yayım işleri ile ilgili döner sermaye işletmeleri olan üniversitelerde ve bunlara bağlı kuruluş ve birimlerde gideri döner sermayeden yapılmış olmak koşulu ile Döner Sermaye işletmelerine gelir kaydedilir.

MADDE 17. Üniversite ve bağlı kuruluşların kendi malı olan ders kitabı ve teksirlerini öğrencilere satış bedeli üzerinden en az % 20 indirimli olarak ve aradan 5 yıl geçtiği halde satılmamış kitap veya diğer yayınları uygun görülecek bir indirimle hatta gerektiğinde ücretsiz olarak ilgililere dağıtmına Yayın Komisyonu yetkilidir.

MADDE 18. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliği hariç bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce üniversitelerce yayımlanmış yayın yönetmelikleri ve bunların ekleri ile 3/7/1983 tarih ve 18096 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Üniversiteler Yayın Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. Eski yönetmeliklerin yürürlükte olduğu dönemlerde ilgili yayın komisyonlarının karara bağlanmış ve henüz yayımı bitirilememiş işler, ilgili yönetmeliklerin hükümlerine göre sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 2. Yükseköğretim Kurulu tarafından kurulmakta olan matbaa faaliyete geçtiğinde bu matbaa ile ilgili esaslar ayrıca düzenlenir.

MADDE 19. Maliye Bakanlığı ile Sayıştay görüşleri alınan bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

b) **MADDE 20.** Bu Yönetmelik hükümlerini, Üniversite Rektörleri yürütür.

Üniversitelerde Ders Aracı Olarak Kullanılan Kitaplar, Teksirler ve Yardımcı

Ders Kitapları Dışındaki Yayınlarla İlgili Yönetmelik

MADDE 1. Üniversiteler ile bunlara bağlı birimlerde yapılacak, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 11. maddesinin (b) fıkrasının, 3. bendi ve 1 Şubat 1984 gün ve 18301 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanmış "Üniversiteler Yayın Yönetmeliği"nin 1. maddesine göre ders aracı olarak kullanılan kitaplar, teksirler ve yardımcı ders kitapları dışındaki yayınlar bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Dergi Esasları

MADDE 2. Üniversitelerde Fakülteler, Enstitüler, Yüksekokullar, Uygulama ve Araştırma Merkezleri ve diğer araştırma kuruluşlarınca eğitim ve araştırma çalışmalarına paralel dallarda belli bir bilimsel seviyede olan Türkçe ve yabancı dilde orijinal makaleler, tarama yazıları ve kısa bildiriler üniversite dergisinde yayınlanır.

Üniversite Dergisinde Basılabilecek Yazılar

MADDE 3. 2. maddede tanımlanan alanlarda olmak üzere,

Orijinal Makaleler: Orijinal bir araştırmayı bulgu ve sonuçlarıyla yansıttıran makaleler,

Tarama Yazıları: Yeterli sayıda bilimsel makaleyi tarayarak, konuyu bugünkü bilgi düzeyinde özetleyen bir değerlendirme yapan bulguları karşılaştırarak eleştiren yazılar,

Kısa Bildiriler: Yapılan bir araştırmanın önemli bulgularını açıklayan yeni bir yöntem veya teknik tanımlayan yazılardır. Sadece üniversite dergisinde basılabilir çok önemli bilimsel yazılar çeviri yazı olarak üniversite dergisinde basılabilir.

Üniversite Dergisine Yazı Kabul Esasları

MADDE 4. Üniversite dergisine kabul edilecek yazıların hazırlanmasında, baskı esnasında düzeltmelerin yapılmasında uyulacak hususlarda üniversitelerin yetkili kurullarında belirlenecek esaslara uyulması gereklidir.

Telif Hakkı

MADDE 5. Üniversite ve Fakülte dergilerinde yayınlanan yazılara Üniversiteler Yayın Yönetmeliğinin 7. maddesinde ders kitabı ve teksirler için öngörülüş olan telif hakkı ödenir.

Telif haklarının hasaplanmasında satır içlerinde yer alan formüllerin her santimetresi iki kelime, satır aralarında yer alan formüllerin de her santimetresi 4 kelime olarak sayılır.

Bülten Esasları

MADDE 6. Bilim ve Mühendislik alanında, üniversite elemanları veya diğer Türk ve yabancı kuruluşların elemanlarının orijinal araştırma çalışmaları Üniversite bülteninde yayınlanır. Yayınlanacak makalelerin teorik, deneysel veya her ikisini kapsaması ve yüksek seviyede orijinal araştırmaları içermesi gerekir.

Üniversite Bülteninde Basılabilecek Yazılar

MADDE 7. Üniversite bültenine sadece daha önce yayınlanmamış orijinal yazılar kabul edilir ve yazarlar gönderdikleri ve kabul edilen yazıları başka yerde yayınlamamayı taahhüt ederler.

Bültenin dili İngilizcedir fakat Almanca ve Fransızca yazılar da yayınlanabilir.

Üniversite bülteninde basılabilecek yazıların hazırlanmasında ve ilgili diğer hususlarda üniversite yetkili kurullarınca belirlenecek esaslara uyulması gereklidir.

Telif Hakkı

MADDE 8. Üniversite bülteninde yayınlanan yazılar için Üniversiteler Yayın Yönetmeliğinin 7. maddesine göre yazara ödeme yapılır.

Bilimsel Araştırma ve İncelemeler

MADDE 9. Üniversitenin çeşitli birimlerinde yapılan bilimsel incelemeler ve araştırmaların sonuçları ayrı yayın şeklinde basılabilirler. Bunlarla ilgili esaslar Üniversitelerin yetkili kurullarınca belirlenir. Bu yayınların yazarlarına Üniversiteler Yayın Yönetmeliğinin 7. maddesine göre telif hakkı ödenir.

Doktora Tezleri

MADDE 10. Üniversitelerde yayınlanacak doktora tezlerinin hazırlanması ve basımında uyulacak esaslar üniversitelerin yetkili kurullarınca kararlaştırılır. Doktora tezleri için yazarlara herhangi bir telif hakkı ödenmez.

Fakülte Dergisi

MADDE 11. Üniversite senatolarının kararı ile fakülteler ayrı dergi çıkarabilirler ve eskiden çıkmakta olan dergilerin yayımına devam edebilirler. Bu dergilerin yayım ve telif esasları bu Yönetmeliğin diğer maddelerine tabidir.

MADDE 12. Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. Bu Yönetmelik hükümlerini Üniversite Rektörleri yürütür.

Ayrıca konu ile ilgili olarak bakınız :

-TÜRK TİCARET KANUNU

Kanun Numarası	: 6762
Kabul Tarihi	: 29/6/1956
Yayımlandığı R. Gazete	: Tarih:9/7/1956 Sayı: 9353
Yayımlandığı Düstur	: Tertip: 3 Cilt: 37 Sayfa: 1587

*
**

DÖRDÜNCÜ FASIL

Haksız Rekabet

- BORÇLAR KANUNU

Kanun Numarası : 818
Kabul Tarihi : 22/4/1926
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 29/4/1926 Sayı: 359
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 7 Sayfa: 762
2 - Haksız rekabet

- BASMA YAZI VE RESİMLERİ DERLEME KANUNU

Kanun Numarası : 2527
Kabul Tarihi : 21/6/1934
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih 2/7/1934 Sayı:2741
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 15 Sayfa: 508

- KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA AİT ESERLERDEN

FAYDALANMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA TÜZÜK

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 25.9.1986, No : 86/11038
Dayandığı Kanunun Tarihi : 5.12.1951, No : 5846
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 16.10.1986, No: 19253
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5, Cildi: 26, S. 1157

- FİKRİ VE SANAT ESERİ SAHİPLERİNİN VERECEKLERİ YETKİ BELGESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi : 4.9.1986
Resmi Gazete Numarası :19211

- MİLLETLERARASI STANDART KİTAP NUMARALANMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ

Resmi Gazete Tarihi :13.10.1987
Resmi Gazete Sayısı : 19603
Kültür Bakanlığı'ndan :

- FİKRİ VE SANAT ESERLERİ KANUNU'NDAN DOĞAN DAVALARDA GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME İLE İLGİLİ KARAR

Karar No : 335
Karar tarihi : 26.3.2001
Resmi Gazete Tarihi : 4.4.2001
Resmi Gazete Numarası : 24363

- FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ TİCARİ NİTELİKLERİNE İLİŞKİN ANLAŞMA

(İlgili Hükümler)

- DÜNYA FİKRİ MÜLKİYET TEŞKİLATINI KURAN SÖZLEŞME (OMPI/WIMPO*)

- Yargıtay Kararları

Y.7.CD.,E.1980/2877,K.1980/3052,T.17.6.1980
Y.11.HD., E. 1976/4836, K.1976/5782, T.21.12.1976
Y.TD. E.2096, K.2366,T.16.7.1965
Y.HGK.E.2003/4-260, K.2003/271, T.2.4.2003
Y.TD.,E.1967/4603, K.846, T.17.2.1968
Y.A.HD. E.1991/5141, K.1992/11254,T.22.10.1992
Y.11.HD., 2000/7065, K.2000/9425, T.18.11.2000
Y.HGK., E.2003/447, K.2003/37, T.29.1.2003

Kaynaklar

- Erdil E. *Fikir Ve Sanat Eserleri Hukukunda İşlenme Eserler*. 1. Bası. BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş . 2003- İSTANBUL
- Erdil E.İçtihatlı ve Gerekçeli Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu.İlgili Mevzuat. Vedat Kitapçılık . 1.Bası-Nisan 2004 İstanbul
- Ulusoy MF, Uçar H, *Araştırma Etiği*, 1. Basım, Ankara:72 Tasarım Ltd. Şti; 2002
- <http://www.yargitay.gov.tr> (Erişim Tarihi Ocak 2004)
- Topaloğlu M. *İnternette Fikri Haklar Sorunları* <http://www.Turkhukuksitesi.com>. Şubat 2001
- TTB Hekimlik Meslek Etiği Kuralları. TTB Yayını.2001.